

به نام خداوند جان و خرد

طرح درس « نظریه های مدیریت دولتی »

گروه مدیریت دولتی دانشکده مدیریت دانشگاه تهران

استاد درس : دکتر علی اصغر پورعزت pourezzat@ut.ac.ir

همکار استاد: امین جلال منش jalalmanesh.amin@ut.ac.ir

دوره ارائه درس : پاییز ۱۳۹۸ ساعت : ۱۵ الی ۱۷

مکان : دانشکده مدیریت دانشگاه تهران، ساختمان امام رضا(ع) کلاس ۳۰۴

سطح : کارشناسی ارشد

Location: University of Tehran, Public Administration Theories

University of Tehran, Collage of Management.

Time: Tuesday, 15-17, (fall 1398).

Instructor: Ali Asghar Pourezzat (Professor of Public Administration Department)

Office: University of Tehran, College of Management

Office Hours: 9:00 – 15:00

Phone: (+9821)61117665

Fax: (+9821)88006477

Email: pourezzat@ut.ac.ir

TA: Amin Jalalmanesh jalalmanesh.amin@ut.ac.ir

ویرایش پاییز ۱۳۹۸

یک (مقدمه

دوره‌های علمی دانشگاهی، با هدف دانش‌افزایی و افزایش قدرت تحلیل و شناخت و مهارت کاربست نظریه‌ها در عمل تدوین می‌شوند؛ بنابراین هر دانشجو باید پس از ورود به یک دوره و گذراندن آن تغییر کند. اگر دوره موثر باشد، این تغییر می‌تواند تحول‌آفرین و سرنوشت‌ساز باشد. ارائه یک درس خوب ممکن است زندگی دانشجویان را به دو دوره تقسیم کند: دوره پیش از گذراندن آن درس و دوره پس از گذراندن آن درس.

هر دوره درسی دانشگاه را می‌توان به یک سفر علمی تشبیه کرد. سفری که با استاد به منزله بلد راه و راهنما طی می‌شود و در جریان آن، رخدادهای گوناگون درک و ثبت می‌گردند و دنیاهای متفاوت همراه با آثار و منابع علمی گوناگون تجربه می‌شوند و امکان سیر و سلوک در وادی‌های متفاوت دانش، فراهم می‌گردد. با این رویکرد، هر درس، یک تجربه و یک دوره تحول است.

دو (اخلاق دانش‌پژوهی و آداب پژوهشگری

دانشجو باید شان و منزلت خود را دریابد تا بتواند حضور موثرتری در کلاس و در پی آن، در جامعه داشته باشد. دانشجو باید انضباط را رعایت کرده و موارد زیر را مدنظر قرار دهد:

الف (بایدها و بایسته‌ها (آنچه باید بدان مبادرت ورزد):

- ۱) **پرسش‌گری:** او باید روحیه پرسش‌گری و پژوهش‌گری داشته باشد، در پی کشف و شناسایی پرسش‌های بیشتر بوده، بداند که هر پرسشی ممکن است در مسیر دانشجویی او یک سرمایه بی‌بدیل باشد.
- ۲) **امانت‌داری:** او باید امانت‌دار باشد و بداند که رعایت حقوق مادی و معنوی دیگران، لازمه نیل به تخصص یک دانش‌پژوه موحّد است. موحّد می‌داند که آنچه از حضرت حق دریافت می‌کند کافیهست و او به رزق هیچ بنده و آفریده دیگری نیاز ندارد و می‌تواند با رعایت جوانب امانت‌داری و رعایت حقوق دیگران، رزق پژوهشی خود را فقط از درگاه او طلب کند و از همگان بی‌نیاز باشد.
- ۳) **مشارکت در کار گروهی:** همکاری پژوهشی با دیگران، جلوه‌ای از شکر نعمت حضور در جامعه و گروه‌های اجتماعی است. پژوهش جمعی در صورت وجود انسجام و رعایت اخلاق و برقراری مراوده عادلانه با دیگران، بسیار ممدوح و ستوده است؛ زیرا هم‌افزایی حاصل از پژوهش جمعی ممکن است شگفت‌انگیز باشد؛ از این رو تاکید می‌شود که در عصر آینده، دانش‌پژوهان موفق، تیم‌های موفق را شکل خواهند داد.
- ۴) **رعایت اخلاق و ادب و نزاکت:** او باید همواره الزامات ادب و نزاکت علمی را مدنظر قرار دهد و از مجادله با استاد و سایر دانشجویان بپرهیزد و در مباحث گروهی، بدون کمترین سلطه‌جویی و فریب (manipulation) و با بیشترین تمایل به خویش‌سازي و خودشکوفایی (self-actualization) مشارکت نماید تا مجموعه کلاس به حداکثر هم‌افزایی نائل گردد.

- ۵) رعایت اخلاق حرفه‌ای (اخلاق آکادمیک): او باید صریح‌اللهجه و منطقی باشد. از بحث بیهوده بپرهیزد و در برابر پاسخ‌های منطقی تسلیم شود و تلاش کند تا یاد بگیرد. در عین حال، نباید ریاکارانه در برابر استاد زبان به مداحی بگشاید یا تسلیم رویه‌های ناشایست مورد تاکید استاد شود. اصرار بر رویه‌های غلط، خودنمایی، خودشیفتگی، خودمرجعی و خودستایی، در محیط‌های علمی و دانشگاهی پذیرفتنی نیست.
- ۶) خلاقیت: دانشجو باید از بت‌سازی و انگاره‌ستایی و شرک در اندیشه مبرا بوده، بفهمد که هر انسان با هدف ویژه‌ای آفریده شده، از دیگران متمایز است و باید هویت ویژه خود را در هستی بشناسد و آن را با توکل بر حضرت حق توسعه دهد. هر انسانی موظف است الگوی برتری را بر چهره خویش پردازش کرده و هویت ویژه خود را بسازد، بارور کند، شکوفا سازد و همواره در همه مراحل پیش‌گفته، شاکر باشد.
- ۷) تفکر انتقادی: در امتداد پرهیز از مداحی و تمجیدهای سخیف از استاد و سایر دانشمندان، او باید بیاموزد که ضمن رعایت اخلاق و نزاکت، آنچه می‌شنود یا مطالعه می‌کند را در معرض نقد منصفانه قرار دهد. تفکر انتقادی سرمایه ارزشمند هر دانشجو برای یادگیری و پیشرفت و توسعه دانش است. تفکر انتقادی لازمه تحقق هویت دانش‌پژوهی است.
- ۸) مسئولیت‌پذیری و درک پیامدهای تسلسلی: دانشجو باید مسئولیت‌پذیر باشد و به ویژه پیامدهای تسلسلی گفته‌ها و دیدگاه‌ها و ملاحظات خود را درک کرده، از اشتباهات خود پوزش خواسته، درصدد جبران آثار اشتباهات خود برآید. یک نظریه ناروا ممکن است جامعه را به سرایشی نابودی سوق دهد: به قول مولوی «عالمی را یک سخن ویران کند، روبهان مرده را شیران کند»!
- ۹) توسعه فردی: دانشجو در برابر رشد و پیشرفت فردی خود مسئول است. او باید خود و وجود خود را امانتی از حضرت حق دانسته، متوجه باشد که موظف است تا بیشترین حد پیشرفت را دریافته، خود را به عالی‌ترین مراتب کمال و رشد برساند.
- ۱۰) تعهد اجتماعی: دانشجو باید بداند که در برابر جامعه مسئول است؛ زیرا جامعه همواره بخش مهمی از هزینه تحصیل او را فراهم می‌سازد؛ به طوری که حتی دانشجویان دوره‌های آزاد که هزینه می‌پردازند نیز تا حدی به بیت‌المال و منابع عمومی مدیونند. برای مثال دانشجو می‌تواند محاسبه کند که در صورت تخصیص هزینه‌های تحصیل او به توزیع نان رایگان، چند نفر انسان نیازمند یک وعده درد گرسنگی نخواهند کشید. درک اینکه چگونه باید این مهم را برای جامعه جبران نماید، بسیار حائز اهمیت است. امروز اگر هزینه تحصیل یک دانشجوی دکتری و فرصت‌های از دست رفته ناشی از آن، به رفع گرسنگی اختصاص داده شود می‌توان به جای هر دانشجوی دکتری حدود چهارصد هزار عدد نان تهیه کرد. این نسبت را برای هر دانشجوی کارشناسی ارشد، حدود یک دوم و برای هر دانشجوی کارشناسی حدود یک چهارم در نظر بگیرید و محاسبه کنید که هر عدد نان چند نفر را یک وعده سیر می‌کند!

ب) نبایدها و ناشایسته‌ها (آنچه باید از آنها پرهیزد):

- ۱) **بحث و جدل بی‌فایده:** تجربه نشان داده است که بحث و جدل در بسیاری از موارد، منتج به نتیجه نبوده، وقت طرفین بحث و جدل را به فنا می‌برد. دانش‌پژوه هوشمند، از هر مباحثه، نتیجه‌ای برای افزایش دانش خود طلب می‌کند و از جدل بیهوده می‌پرهیزد.
- ۲) **خودنمایی و تکبر:** عرصه دانش‌اندوزی، افراد را متواضع ساخته، از تکبر، خودپسندی و خودنمایی دور می‌سازد. دانشجوی خردمند هرگز متکبر نمی‌شود، هرگز خودنمایی نمی‌کند و هرگز دیگران را حتی در ساحت ذهن و تفکر خویش، تحقیر نمی‌نماید.
- ۳) **مداحی و چاپلوسی:** مرام دانش‌پژوهان، مبرا از چاپلوسی و مداحی است. دانشجوی خوب، حقیقت را می‌ستاید و از باطل روی می‌گرداند و هرگز زبان خویش را به مداحی و چاپلوسی انسان‌ها آلوده نمی‌سازد. او متواضع است، ولی تحقیر نمی‌پذیرد؛ او نیکوسخن است، ولی مداحی قدرتمندان را نمی‌کند؛ او شکرگذار وجود استادان خویش است، ولی آنان را چاپلوسانه نمی‌ستاید؛ او سخن به حق و عدل و توازن می‌گوید.
- ۴) **سطحی‌نگری:** دانشجوی خوب هرگز به تحلیل‌های سطحی، بسنده نمی‌کند و تلاش می‌کند با تحلیل‌های عمیق و غنی، مراتب دانش خود را درباره پدیده‌ها عمق بخشد. او ضمن پذیرش آرا و اندیشه‌های گوناگون، به نوعی ثبات رای درباره سرشت پدیده‌ها دست می‌یابد که وی را از دیگران متمایز می‌سازد و شخصیت علمی او را معرفی می‌کند.
- ۵) **تقلید و تعمیم کلیشه‌ای:** دانشجوی خوب، مقلد نیست و از تعمیم‌های کلیشه‌ای و ساده‌اندیشانه می‌پرهیزد و سعی می‌کند به جای مقلد بودن، محقق و پژوهشگر باشد و به جای تحلیل کلیشه‌ای، به شناخت دقیق اقتضائی دست یابد.
- ۶) **سرقت علمی:** دانشجوی خوب امانت‌دار و شریف است و هرگز آثار علمی دیگران را به نام خود منتشر نمی‌سازد و ترجمه آثار دیگران را تصنیف یا نگارش خود، جلوه نمی‌دهد. او می‌داند که هر اثر علمی با هویت صاحب اثر خود، گره خورده است و می‌داند که هر ایده و نگاه و رویکرد علمی، یک رزق است؛ رزقی که حضرت حق به هر که شایسته باشد، می‌دهد. او به جای سرقت علمی، از محضر اعطاکننده فضل و رزق، افزونی سهم خویش را طلب می‌کند.
- ۷) **بی‌انگیزگی:** دانشجوی خوب، سعی می‌کند شاداب، با نشاط و بالانگیزه باشد. او از خمودگی و افسردگی و تن‌آسایی می‌پرهیزد.
- ۸) **ناامیدی و حق‌ناباوری:** دانشجوی خوب ناامید نمی‌شود و برای نیل به موفقیت، تلاش می‌کند. او از اثر یا سندروم گلام (Glum) یا شخصیت منفی‌باف در داستان کودک‌نگاشت و کودک‌پسند گالیور (من می‌دونم، ما موفق نمی‌شویم) پرهیز کرده و تسلیم مشکلات و نامایمات نمی‌شود و خودش همواره به پیروزی و موفقیت، امیدوار است.

سه (هدف درس و مهارت‌های مورد انتظار از دانشجویان پس از گذراندن آن

این درس با هدف آموزش نظریه‌های اداره دولت و حکومت و چالش‌های اداره دولت‌ها و آشنایی با انواع بیماری‌های رفتاری و ساختاری در سه قوه حکومتی، ارائه می‌شود. بنابراین انتظار داریم که هر دانشجو، پس از گذراندن این درس، به مهارت‌های زیر دست یابد:

۱. شناسایی اداره و اولویت‌بندی مشکلات اداری، بر اساس شاخص‌ها و معیارهای معتبر؛
۲. مطالعه تطبیقی انواع سیستم‌های حکومتی در کشورها و فرهنگ‌های متفاوت؛
۳. مطالعه تطبیقی نحوه تحلیل مسائل و مشکلات مدیریت و حکمرانی؛
۴. جستجو و پژوهش برای شناسایی راه‌حل‌های مشکلات اداری و حکمرانی؛
۵. ارائه راه‌کارهای خلاق برای حل مسائل اداری و حکمرانی و رصد آسیب‌شناسانه‌ی راه‌حل‌های پیشنهادی خود، از طراحی تا اجرا؛
۶. معرفی انواع روش‌های اداره و حکمرانی و بودجه‌بندی و برنامه‌ریزی با ملاحظه مشکلات و مسائل اجرایی؛
۷. رصد آینده‌نگرانه پیامدهای حل مشکلات اداری و حکمرانی، در مقایسه با پیامدهای بی‌توجهی به آنها؛
۸. توانایی شناخت ریشه‌های بروز مشکلات و مسائل اداری و حکمرانی؛
۹. مهارت به‌گزینی، از طریق مطالعه آثار مکتوب، روش‌های اجرایی، سبک‌های عملی و مهارت‌های متعدد متخصصان در کشورهای گوناگون؛
۱۰. بهره‌گیری از فنون خلاق و نوآورانه در حل مشکلات و مسائل و تلاش خودباورانه برای طراحی و معرفی فنون و راه‌حل‌های جدید؛
۱۱. توانایی برنامه‌ریزی برای اجرای راه‌حل‌های جدید؛
۱۲. توانایی طراحی سامانه رصد و ره‌گیری برای نظارت بر عملکرد فراگردهای اداری و حکمرانی؛
۱۳. توانایی ارزشیابی خروجی‌ها، پیامدها، پیامدهای تسلسلی و دستاوردهای نهایی کاربست و اجرای هر برنامه اصلاح اداری و حکمرانی؛
۱۴. توانایی تدریس محتوای این درس، در دوره‌های کاربردی؛
۱۵. توانایی به چالش کشیدن نظریه‌های علمی در ارتباط با موضوع درس؛
۱۶. توانایی نقد شیوه‌های تدریس استاد در این درس؛
۱۷. توانایی به چالش کشیدن شیوه‌های عملی قابل ارائه در این درس.

چهار) روش تدریس

در این درس، از روش‌های چندگانه مطالعه، سخنرانی استاد، پژوهش عملی دانشجوی، سخنرانی دانشجو و ارائه گزارش، برگزاری کارگاه عملی و حتی‌المقدور بازدید از صحنه‌های تحلیل، رصد فعالیت‌های اندیشکده‌ها و پژوهشکده‌ها و آموزش فنون و مهارت‌ها و ابزارهای تحلیل و طراحی سیستم‌های اداری و حکمرانی استفاده می‌شود.

۱. **مطالعه کتاب:** در این روش، متن‌های منتخب توسط استاد و همکار استاد، توسط دانشجویان درس مطالعه می‌شوند و مورد بحث قرار می‌گیرند؛
۲. **مقاله خوانی:** در این روش، مقاله‌های منتخب استاد و همکار استاد، توسط دانشجویان درس مطالعه می‌شوند و در کلاس مورد بحث قرار می‌گیرند؛
۳. **سخنرانی استاد:** در این روش، استاد مطالب مهم مورد نظر خود را در قالب‌های کلامی و به صورت سخنرانی سامان‌مند یا گاهی پراکنده، برای دانش‌افزایی یا ایجاد حساسیت یا افزایش خلاقیت، ارائه می‌نماید؛
۴. **پژوهش علمی دانشجویان:** دانشجویان با انتخاب یک پژوهش درباره یک موضوع علمی، بررسی را به صورت فردی یا گروهی انجام داده، نتیجه آن را در کلاس ارائه می‌نمایند؛
۵. **سخنرانی دانشجویان:** دانشجویان نتایج کار خود را به صورت سامان‌مند، به صورت فردی یا گروهی ارائه می‌نمایند و از طریق سخنرانی، در معرض نقد هم‌تایان و استادان خود قرار می‌دهند؛
۶. **گزارش‌نویسی:** دانشجویان نتیجه پژوهش‌های خود را در قالب گزارش درسی مدون می‌نمایند. دانشجویان می‌توانند این گزارش‌ها را مقدمه‌ای برای یادگیری انتشار آثار علمی در آینده تلقی کنند؛
۷. **برگزاری کارگاه علمی:** کارگاه‌های علمی، ظرفیت بسیار مناسبی را برای یادگیری و انتقال تجربه و دانش ضمنی فراهم نموده، تصمیم‌گیرندگان و خط‌مشی‌گذاران را با مشکلات واقعی در عرصه عمل آشنا می‌سازند و امکان تمرین، طراحی و ارائه راه حل را فراهم می‌آورند؛
۸. **بازدید از صحنه‌های تحلیل و رصد فعالیت‌های اندیشکده‌ها و پژوهشکده‌ها:** اندیشکده‌ها و پژوهشکده‌ها، ظرفیت بسیار مطلوبی برای شناسایی و اولویت‌بندی مشکلات، طراحی مساله‌ها و تلاش برای حل آنها، فراهم می‌سازند؛ به طوری که رصد فعالیت آنها از جذابیت ویژه‌ای برای آموزش نظریه‌های اداره و حکمرانی برخوردار است؛
۹. **آموزش فنون و مهارت‌ها و ابزارها:** در این رویکرد، می‌توان با معرفی مدل‌ها، ابزارها و نرم‌افزارها، به دانشجویان کمک کرد تا از امکانات علمی موجود و فنون آزموده شده برای تحلیل خط‌مشی، بهره‌گیرند؛
۱۰. **شبیه‌سازی آزمایشگاه و اتاق‌های فکر اداره دولت و حکومت:** آزمایشگاه خط‌مشی و اتاق‌های فکر طراحی دولت و حکومت با کارکردهایی چون تحلیل مشکل، تعریف مسئله، نوآوری، مطالعه تطبیقی، مطالعه مدیریت دولتی، برنامه‌ریزی اجرا و ارزشیابی عملکرد سازمان‌های دولتی در وضعیت‌های شبیه‌سازی شده، به خط‌مشی‌گذاران و مدیران دولتی کمک می‌کند؛ با توجه به محدودیت‌های موجود در دانشگاه، از حیث احتمال عدم دسترسی به اتاق فکر، می‌توان از شبیه‌سازی آن برای ایجاد شبه‌تجربه‌های مفید در تحلیل اداره دولت و حکومت، استفاده کرد.

پنج) برنامه دوره

برنامه دوره به شرح زیر خواهد بود:

تاریخ	شماره هفته	فعالیتها
۹۸/۷/۲	۱	معرفی دوره و چارچوب مباحث کلاسی و آشنایی با دانشجویان و اهداف آنان آموزش جستجو در منابع علمی
۹۸/۷/۹	۲	مروری بر چشم انداز های ملی کشورهای گوناگون نهایی سازی موضوع های پژوهش: مروری بر مسائل منتخب دانشجویان مبتنی بر شبکه مسائل و مشکلات کنونی کشور
۹۸/۷/۱۶	۳	مروری بر کتاب مبانی دانش و اداره دولت و حکومت
۹۸/۷/۲۳	۴	مروری بر کتاب مبانی مدیریت دولتی
۹۸/۷/۳۰	۵	Future of Governance in Iran (Pourezat et al, 2018)
۹۸/۸/۷	۶	شهادت- تعطیل رسمی
۹۸/۸/۱۴	۷	Can bureaucracy be beautiful ((Frederickson, 2000).
۹۸/۸/۲۱	۸	Proverb of Administration (Simon)
۹۸/۸/۲۸	۹	Street level bureaucracy (Lipsky,1979)
۹۸/۹/۵	۱۰	آزمون از کتاب مبانی مدیریت دولتی
۹۸/۹/۱۲	۱۱	بازشناسی هویت مدیریت دولتی و دانش اداره (پورعزت و هاشمی کاسوایی، ۱۳۹۴)؛ نگرش فرایارادایمی به مدیریت دولتی (وارث، ۱۳۸۰)؛ شاخص های مفهوم پردازی از اصطلاح منفعت عمومی بر اساس قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران (پورعزت و همکاران، ۱۳۹۷)
۹۸/۹/۱۹	۱۲	نگاهی به سیر تطور مدیریت دولتی (نرگسیان، ۱۳۸۷) بحران هویت در رشته مدیریت دولتی: چالش ها و پاسخ ها (فقیهی و علیزاده ثانی، ۱۳۸۶)
۹۸/۹/۲۶	۱۳	طراحی رصدخانه ملی درس آموزی سیاستی و مدیریتی جمهوری اسلامی ایران: خردمایه نظری، مفهوم پردازی عملیاتی و چالش های فرارو (دانائی فرد، ۱۳۹۱)
۹۸/۱۰/۳	۱۴	The Future of Public Administration: The Pursuit Of Excellence (Denhardt and Jennings, 1984) The Future of Public Administration (Denhardt ,2000)
۹۸/۱۰/۱۰	۱۵	Rescuing Policy Analysis from PPBS(wildavsky,1969)
۹۸/۱۰/۱۷	۱۶	A Coherent Framework For Public Administration(Jos C.N. Raadschelders,1999) ارائه کار کلاسی دانشجویان (گزارش چشم انداز کشورها و انشای علمی) جمع بندی و ارائه نکات پایانی و نقد کلاس توسط دانشجویان

شش) منابع درس

مهمترین کتابها و مقالاتی که در این دوره، مورد بررسی و نقد قرار می‌گیرند، عبارتند از :

- پورعزت، علی اصغر و میناسادات هاشمی کاسوایی. ۱۳۹۶. *مسئله عمومی؛ چالش آغازین خط‌مشی‌گذاری دولتی*. تهران: انتشارات دانشگاه تهران.
- پورعزت، علی اصغر و فاطمه رحمانی. ۱۳۹۶. *بسته خط‌مشی، از طراحی تا تدوین*. تهران: مه‌بان نشر، مجموعه کتابهای مدیریت: باران تدبیر.
- پورعزت، علی اصغر و میریعقوب سیدرضایی. ۱۳۹۶. *ارزشیابی عملکرد دولت و حکومت*. تهران: انتشارات سمت.
- پورعزت، علی اصغر. ۱۳۹۰. *مبانی مدیریت دولتی*. تهران: انتشارات سمت.
- پورعزت، علی اصغر. ۱۳۸۹. *مدیریت راهبردی عصر مدار: رویکرد آینده پژوهانه به منافع عمومی*. تهران: دانشگاه امام صادق علیه‌السلام.
- پورعزت، علی اصغر. ۱۳۸۷. *مبانی دانش اداره دولت و حکومت (مبانی مدیریت دولتی)*. تهران: انتشارات سمت.
- دانایی فرد، حسن. ۱۳۹۶. *چالش‌های مدیریت دولتی در ایران*. تهران: انتشارات سمت.
- دانایی فرد، حسن. ۱۳۹۱. *طراحی رصدخانه ملی درس‌آموزی سیاستی و مدیریتی جمهوری اسلامی ایران: خردمایه نظری، مفهوم‌پردازی عملیاتی و چالش‌های فرارو*. سیاست علم و فناوری. ش ۱۶. صص ۱۳-۲۴.
- وارث سیدحامد. ۱۳۸۰. *نگرش فراپارادایمی به مدیریت دولتی. دانش مدیریت، ویژه نامه مدیریت دولتی*. ش ۵۵. صص ۵۱-۸۱.
- پورعزت، علی اصغر و میناسادات هاشمی کاسوایی. ۱۳۹۴. *بازشناسی هویت مدیریت دولتی و دانش اداره. پژوهش‌های مدیریت عمومی*. ش ۳۰. صص ۵-۳۱؛
- پورعزت، علی اصغر، مریم دمرچی‌لو و پاکنوش کیانی. ۱۳۹۷. *شاخص‌های مفهوم‌پردازی از اصطلاح منفعت عمومی بر اساس قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران. مطالعات مدیریت دولتی ایران*. ش ۲. صص ۱-۲۴.
- فقیهی، ابوالحسن و محسن غلیزاده‌ثانی. ۱۳۸۶. *بحران هویت در رشته مدیریت دولتی: چالش‌ها و پاسخ‌ها. فصلنامه علوم مدیریت ایران*. ش ۶. صص ۲۵-۴۷.
- Simon, Herbert A. 1946. *The Proverbs of Administration*, in Jey M. shafritz & Albert C. Hyde. 2017. **Classics of Public Administration**. Cengage Learning.
- Lipsky . 1979. Street level bureaucracy
- Frederickson, H. George. 2000. «Can Bureaucracy Be Beautiful?». **Public Administration Review**, January/February 2000, Vol. 60, No. 1, pp. 47-53.
- Denhardt b Robrt The Future of Public Administration. 1999. **Public Administration & Management: An Interactive Journal** 4, 2, 1999 pp. 279-292.
- Wildavsky, Aaron. 1969. Rescuing Policy Analysis from P.P.B.S . in Jay M. shafritz & Albert C. Hyde(Eds). 1997. **Classics of Public Administration**, Fourth edition, Harcourt, pp.275-288.
- Jos C.N. Raadschelders. **Journal of Public Administration Research and Theory**, Volume 9, Issue 2, April 1999, Pages 281–304
- Wildavsky, Aaron. Mar. – Apr 1969. Rescuing Policy Analysis from PPBS. **JOURNAL ARTICLE, Public Administration Review**. Vol. 29, No. 2 , pp. 189-202

هفت) تکالیف دانشجویان و زمان بندی ارائه آنها و نحوه نمره دهی

مهمترین تکالیف دانشجویان عبارتند از:

امتیاز	عنوان فعالیت
---	شرکت منظم در کلاس
۲	مشارکت در مباحث کلاس در طول نیمسال
۲	آزمون و ارائه گزارش های درسی در طول نیمسال
۳	مطالعه دست کم ۱۱ مقاله علمی معتبر و استخراج ۲۲ جمله از آنها (با توجه به موضوع یا مسئله منتخب)
۳	نگارش انشای علمی با استفاده از جملات منتخب فوق
۲	ارائه گزارش درخصوص ارزیابی سند چشم انداز کشور منتخب
۸	آزمون پایانی
۲۰	مجموع

توضیح: مقاله ها باید از مجله های معتبر انتخاب شوند و به تأیید استاد یا همکار او برسند.

دانشجو می تواند چهار مقاله از این یازده مقاله را از مجله های معتبر فارسی یا عربی انتخاب کند؛ ولی با توجه به خاستگاه علم مدیریت در غرب، باید سایر مقاله ها از مجله های Q1 به زبان انگلیسی یا فرانسه یا آلمانی انتخاب شوند.

هشت) منابع علمی قابل استفاده برای پژوهش و مطالعه بیشتر

۱. پورعزت، علی اصغر. ۱۳۹۷. مبانی دانش اداره دولت و حکومت. سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاه ها.
۲. پورعزت، علی اصغر و مینا سادات هاشمی کاسوایی. ۱۳۹۶. مسئله عمومی: چالش آغازین خط مشی گذاری دولتی. انتشارات دانشگاه تهران.

- ۳. پورعزت، علی اصغر، حسن هژیر افکن، مریم دمرچی لو و عاطفه نصیری همراه. ۱۳۹۷. ارزشیابی پروژه های عمرانی دولت، تهران: مهربان نشر، مجموعه کتابهای مدیریت: باران تدبیر.

۴. نرگسیان، عباس. ۱۳۸۸. نگاهی به سیر تطور مدیریت دولتی. فصلنامه مدیریت فرهنگ سازمانی، شماره ۱۷. صص ۱۵۷-۱۹۵.

5. Shafritz, Jay M and Albert C. Hyde. 2017. *Classics of Public Administration*. Cengage Learning.

نه) مجله‌ها یا پایگاه‌های اطلاعاتی مطلوب برای جستجوی منابع بیشتر**(Suggested Journals for Research)**

الف) برخی از مجله‌های معتبر دنیا :

*Public Administration Review**Administration and Society (Emerald)**Administrative Management**Administrative Science Quarterly**Journal of Management Studies**Journal of Public Administration Research and theory***ب) برخی از مجله‌های برتر در ISC :**

- فصلنامه مدیریت دولتی ایران (دانشکده مدیریت دانشگاه تهران)
- فصلنامه مطالعات مدیریت دولتی ایران (انجمن مدیریت دولتی ایران)
- فصلنامه علوم مدیریت ایران (انجمن علوم مدیریت ایران)
- فصلنامه پژوهش‌های مدیریت در ایران (دانشگاه تربیت مدرس)
- فصلنامه دولت‌پژوهی (دانشگاه علامه طباطبائی)
- فصلنامه چشم‌انداز مدیریت دولتی (دانشکده مدیریت و حسابداری دانشگاه شهیدبهشتی)
- دو فصلنامه اندیشه مدیریت راهبردی (دانشگاه امام صادق(ع))
- فصلنامه مدیریت سازمان‌های دولتی (دانشگاه پیام نور)
- فصلنامه پژوهش‌های مدیریت عمومی (دانشگاه سیستان و بلوچستان)
- فصلنامه فرایند مدیریت توسعه (موسسه عالی آموزش و پرورش مدیریت و برنامه‌ریزی ریاست جمهوری)
- فصلنامه مطالعات مدیریت راهبردی دفاع ملی (دانشگاه و پژوهشگاه عالی دفاع ملی و تحقیقات راهبردی)
- فصلنامه مطالعات راهبردی سیاستگذاری عمومی (مرکز بررسی‌های استراتژیک)
- فصلنامه سیاست‌نامه علم و فناوری (دانشگاه صنعتی شریف)
- فصلنامه سیاست علم و فناوری (مرکز تحقیقات سیاست علمی کشور)

ج) برخی از مراکز و موسسه‌های مرتبط

عنوان	نوع
<ul style="list-style-type: none"> • مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی • مرکز همکاری‌های تحول و پیشرفت • مرکز بررسی‌های استراتژیک ریاست جمهوری • پژوهشکده تحقیقات راهبردی مجمع تشخیص مصلحت نظام • مرکز الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت • اندیشکده صنعت و فناوری (آصف) • شبکه کانون‌های تفکر ایران (ایتان) • اندیشکده حاکمیت و سیاست‌گذاری • مرکز آمار ایران • پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی • مرکز تحقیقات سیاست علمی کشور • پژوهشکده علوم انسانی و اجتماعی • پژوهشکده مطالعات فناوری 	<p>مراکز و موسسه‌های داخلی</p>
<ul style="list-style-type: none"> • ASPA (American Society of Public Administration) • Center for American Progress (CAP) (United States) • Centre for European Policy Studies (CEPS) (Belgium) • EROPA • EURAM(A european based community of engaged management scholars) • Brookings Institution (United States) • Institute François des relations internationals) • Carnegie Endowment for International Peace (United State) • The Brussels-based economic think tank • Center for Strategic and International Studies (United States) • Fundação Giulio Vargas (FGV) • Chatham House: International Affairs Think Tank • Heritage Foundation (United States) • RAND Corporation Provides Objective Research Services • International Institute for Strategic Studies (IISS) (United Kingdom) • Wilson Center, FKA Woodrow Wilson International Center for Scholars (United States) • Peterson Institute for International Economics (PIIE) (United States) • Center for American Progress (CAP) (United States) • Japan Institute of International Affairs (JIJA) (Japan) • Cato Institute Individual Liberty, Free Markets, and Peace 	<p>مراکز و موسسه‌های مهم خارجی</p>

- Konrad Adenauer Foundation (KAS) (Germany)
- Council on Foreign Relations (CFR) (United States)
- Fraser Institute (Canada)
- Friedrich Ebert Foundation (FES) (Germany)
- Korea Development Institute (KDI) (Republic of Korea)
- Stiftung Wissenschaft und Politik (SWP) (Germany)
- Carnegie Endowment for International Peace Middle East Center (Lebanon)
- Centre for European Policy Studies (CEPS) (Belgium)

- دانشکده مدیریت دانشگاه تهران
- دانشکده علوم انسانی دانشگاه تربیت مدرس
- دانشکده مدیریت دانشگاه علامه طباطبائی^۹
- دانشکده مدیریت دانشگاه شهید بهشتی^۹
- دانشکده مدیریت و معارف اسلامی دانشگاه امام صادق(ع)
- انجمن علمی مدیریت دولتی ایران
- انجمن مدیریت ایران
- انجمن مدیریت فناوری ایران
- انجمن آینده‌نگاری ایران
- مرکز آموزش مدیریت دولتی

دانشکده ها و
انجمن های علمی
مرتبط

(د) برخی از سایت‌های مرتبط

- <https://www.fao.org>
- <https://www.cnx.org>
- <https://www.creativelearning.com>
- <http://institutecreativeproblemsolving.org>
- <https://innovationmanagement.se>
- <https://www.thecreativeinstitute.ie>

(ده) واژگان و مفاهیم کلیدی

مهمترین واژگان و دانش‌واژه‌های قابل استفاده در این کلاس عبارتند از :

معادل انگلیسی	واژگان کلیدی
Policy	خط‌مشی / سیاست
Policy Making	خط‌مشی‌گذاری / سیاست‌گذاری
Public Interest	منافع عمومی

Policy Formation	شکل دهی خط‌مشی
Policy Implementation	اجرای خط‌مشی
Policy Evaluation	ارزشیابی خط‌مشی
Problem Solving	حل مساله
Open Innovation	نوآوری باز
Creativity	خلاقیت
Implementation	اجرا
Public Problem Network	شبکه مسائل عمومی
Problem Definition	تعریف مساله
Problem Analysis	تحلیل مساله
Agenda Setting	دستورگذاری
Evidence Based Policy Making	خط‌مشی‌گذاری شواهدمحور
Policy Learning	یادگیری خط‌مشی
Lesson Drawing In Policy Making	درس‌آموزی از خط‌مشی
Policy Laboratory/ Policy Lab	آزمایشگاه خط‌مشی
Policy Research	خط‌مشی‌پژوهی
Policy Analysis	تحلیل خط‌مشی
Policy Termination	خاتمه خط‌مشی
Policy Change	تغییر خط‌مشی
Scenario Building	سناریوپردازی
Prediction	پیش‌بینی
Forecasting	پیش‌نگری
Back casting	پس‌نگری
Futures Studies	آینده‌پژوهی
Foresight	آینده‌نگاری
Strategic Management	مدیریت استراتژیک
Vision	چشم‌انداز
Mission	رسالت
Crisis Management	مدیریت بحران
Disaster Management	مدیریت فاجعه

یازده) پروژه و تمرین‌های کتبی

الف) تنظیم گزارش علمی دربارهٔ سند چشم انداز کشور منتخب

ب) حل کارگاه‌های کتاب "مبانی مدیریت دولتی" به صورت گروهی؛

پرسش‌های هدایت‌گر این کارگاه‌ها، در پایان هر بخش از کتاب، به طور مشخص، در دسترس هستند.

ج) ساختار پروژه نهایی (Essay)

بر اساس تکالیف تعیین شده، فعالیت‌های زیر را درباره موضوع منتخب خود انجام دهید:

مرحله	اقدامات ضروری
یک) مطالعه اکتشافی درباره موضوع درس و شبکه مسائل علمی مرتبط با آن	<ul style="list-style-type: none"> • ۱-۱ مرور شبکه مشکلات و مسائل مرتبط با موضوع • ۱-۲ مصاحبه اکتشافی با صاحب‌نظران و استادان راهنما و مشاور • ۱-۳ مطالعه اکتشافی در منابع علمی در دسترس
دو) انتخاب موضوع پژوهش و تایید آن توسط استاد	<ul style="list-style-type: none"> • ۱-۲ تفکر و تأمل درباره اهمیت موضوع • ۲-۲ انتخاب چند موضوع مناسب بر حسب علائق خود و پیشنهاد آن به استاد • ۲-۳ انتخاب موضوع نهایی
سه) جستجوی پایگاه‌های اطلاعاتی و انتخاب دست‌کم ۱۱ مقاله از میان آنها	<ul style="list-style-type: none"> • ۱-۳ مصاحبه با استادان برای شناسایی مقالات محوری • ۲-۳ جستجوی پایگاه‌های اطلاعاتی مرتبط • ۳-۳ انتخاب مقاله‌های مناسب
چهار) انتخاب حداقل ۲ جمله از هر مقاله و ترجمه آن	<ul style="list-style-type: none"> • ۱-۴ انتخاب جمله‌های محوری و آموزنده هر مقاله در ارتباط با موضوع • ۲-۴ ترجمه جمله‌ها
پنج) نگارش یک انشا با استفاده از جمله‌های منتخب	<ul style="list-style-type: none"> • ۱-۵ ترکیب جمله‌های ترجمه شده • ۲-۵ تدوین یک انشای هدفمند
شش) نتیجه‌گیری و تدوین گزارش	<ul style="list-style-type: none"> • ۱-۶ مقایسه نتایج پژوهش کتابخانه‌ای با دستاوردهای سایر پژوهش‌گران • ۲-۶ نتیجه‌گیری نهایی

دوازده) شیوه منبع دهی

- شیوه استناد به یک مقاله در یک مجله :
ساختار:
نام خانوادگی، نام (صاحب اثر). سال انتشار. "نام مقاله داخل گیومه". نام مجله به صورت ایتالیک سیاه. شماره و زمان چاپ. موسسه ناشر. صفحه های مقاله در مجله.
مثال:
پورعزت، علی اصغر. ۱۳۸۰. "مدیریت دولتی و عدالت اجتماعی". *دانش مدیریت- ویژه نامه مدیریت دولتی*. شماره ۵۵. پاییز ۱۳۸۰. دانشکده مدیریت دانشگاه تهران. ۱۱۷-۸۳.
- شیوه استناد به یک مقاله در یک کتاب ویراسته شده :
ساختار:
نام خانوادگی، نام (صاحب اثر). سال انتشار مقاله. "نام مقاله داخل گیومه". نام و نام خانوادگی ویراستار. سال انتشار مجموعه. نام مجموعه ویراسته به صورت ایتالیک سیاه. موسسه ناشر. صفحه های مقاله در مجموعه.
مثال:
پورعزت، علی اصغر. ۱۳۸۷. "تبیین الگوی مرادده ای توسعه ادبیات و ملت سازی برای آینده (مطالعه موردی: شاهنامه فردوسی)". بهمن نامور مطلق. ۱۳۸۷. *اسطوره متن هویت ساز*. شرکت انتشارات علمی و فرهنگی. ۲۰۹-۱۸۹.
- شیوه استناد به یک کتاب :
ساختار:
نام خانوادگی، نام (صاحب اثر). سال انتشار. نام کتاب به صورت ایتالیک سیاه. نام ناشر.
مثال:
پورعزت، علی اصغر. ۱۳۸۷ الف. *مختصات حکومت حق مدار، در پرتو نهج البلاغه امام علی "علیه السلام"*. تهران: شرکت انتشارات علمی و فرهنگی.
پورعزت، علی اصغر. ۱۳۸۷ ب. *مبانی دانش اداره دولت و حکومت*. سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاه‌ها.
در مواردی که کتاب، دو نویسنده یا بیشتر داشته باشد، نام نفر دوم به صورت طبیعی، یعنی نام و نام خانوادگی می آید:
مثال:

در مورد ریچارد دبلیو اسکات و جرال د اف. دیویس:

Scott, W. Richard & Gerald F. Davis. 2007. **Organization and organizing; Rational, Natural and Open system Perspectives.**

Pearson Education International.

این ترتیب، کاملاً منطقی است؛ زیرا جابجایی نام و نام خانوادگی نفر اول، فقط به لحاظ سهولت جستجوی الفبایی نام خانوادگی وی در انتهای اثر، انجام می پذیرد؛ با این ملاحظه که در انتهای اثر، منابع و مآخذ به صورت الفبایی، بر حسب نام خانوادگی نفر اول، مرتب می شوند.

در مواردی که به ویراسته های متعدد یک کتاب در سال های گوناگون ارجاع شده باشد، در پایان اثر، همه ویراسته های مورد استناد، به ترتیب سال انتشار ذکر می شوند. البته پس از نام کتاب، معمولاً شماره ویرایش نیز ذکر می گردد:

مثال:

Second edition و Third edition در:

- a) Hughes, Owen E. 1998. Public management & administration: An Introduction. Second edition. McMillan Press LTD.
- b) Hughes, Owen E. 2003. Public management & administration: An Introduction. Third edition. Palgrave

ویرایش دوم در :

قلی پور، آرین. ۱۳۸۰. *جامعه شناسی سازمان ها - رویکرد جامعه شناسی به سازمان و مدیریت*، ویرایش اول، سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاه ها.

قلی پور، آرین. ۱۳۸۸. *جامعه شناسی سازمان ها - رویکرد جامعه شناسی به سازمان و مدیریت*، ویرایش دوم با اضافات. سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاه ها.

- شیوه استناد به یک کتاب ترجمه شده یا ترجمه و تالیف :

ساختار:

نام خانوادگی، نام. سال انتشار. *نام کتاب به صورت ایتالیک سیاه*. نام مترجم. نام ناشر.

مثال:

رشر، نیکولاس. ۱۳۸۱. *منطق سینوی به روایت نیکولاس رشر*. ترجمه و تالیف لطف الله نبوی.

شرکت انتشارات علمی و فرهنگی.

در صورت نیاز به اطلاعات بیشتر در خصوص این بخش، می توانید به کتاب *درآمدی بر روش پژوهش علمی (فراگرد تدوین رساله پژوهشی و دفاع از آن)* تالیف علی اصغر پورعزت (به صورت برخط) مراجعه کنید.

سیزده (تقدیر و تشکر

در تدوین این طرح درس، از تجارب و آثار استادان و همکاران زیادی استفاده شده است که امکان ذکر نام همه آنها نیست. از آن میان، به ویژه از خانم‌ها و آقایان دکتر سیدمهدی الوانی، دکتر ابوالحسن فقیهی، دکتر اسفندیار فرج‌وند، دکتر حسن دانائی فرد، دکتر سیدحامد وارث، امین جلال‌منش، مازیار نیلچی، حیدر نجفی، سیاوش رفیعی، پریا مؤمن‌زاده، امین معینیان، مریم‌سادات هاشمی‌نسب و مریم رنجبری تشکر می‌شود.

«دانش‌پژوهان عزیز، این طرح درس را با این انگیزه و امید تدوین کرده‌ام که با توکل بر حضرت حق، پس از طی این دوره، به تعداد شما بر خط‌مشی‌پژوهان زبده و متخصصان دانش‌اداره و حکمرانی در کشور افزوده شود.»

علی اصغر پورعزت پائیز ۱۳۹۸

گروه مدیریت دولتی دانشکده مدیریت دانشگاه تهران